

Dobra praktyka
w zakresie walidacji efektów uczenia się

Finlandia

Kwalifikacja "Fryzjerstwo i kosmetyka"

Dobra praktyka w zakresie walidacji efektów uczenia się. Finlandia. Kwalifikacja „Fryzjerstwo i kosmetyka”

Na podstawie ekspertyzy autorstwa Annie Karttunen

Redakcja:

Zuzanna Cichowska, Roksana Pierwieniecka, Elżbieta Łanik

Instytut Badań Edukacyjnych

ul. Górczewska 8

01-180 Warszawa

tel. (22) 241 71 00; www.ibe.edu.pl

Wzór cytowania:

Instytut Badań Edukacyjnych (2020). *Dobra praktyka w zakresie walidacji efektów uczenia się. Finlandia. Kwalifikacja „Fryzjerstwo i kosmetyka”*. Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych.

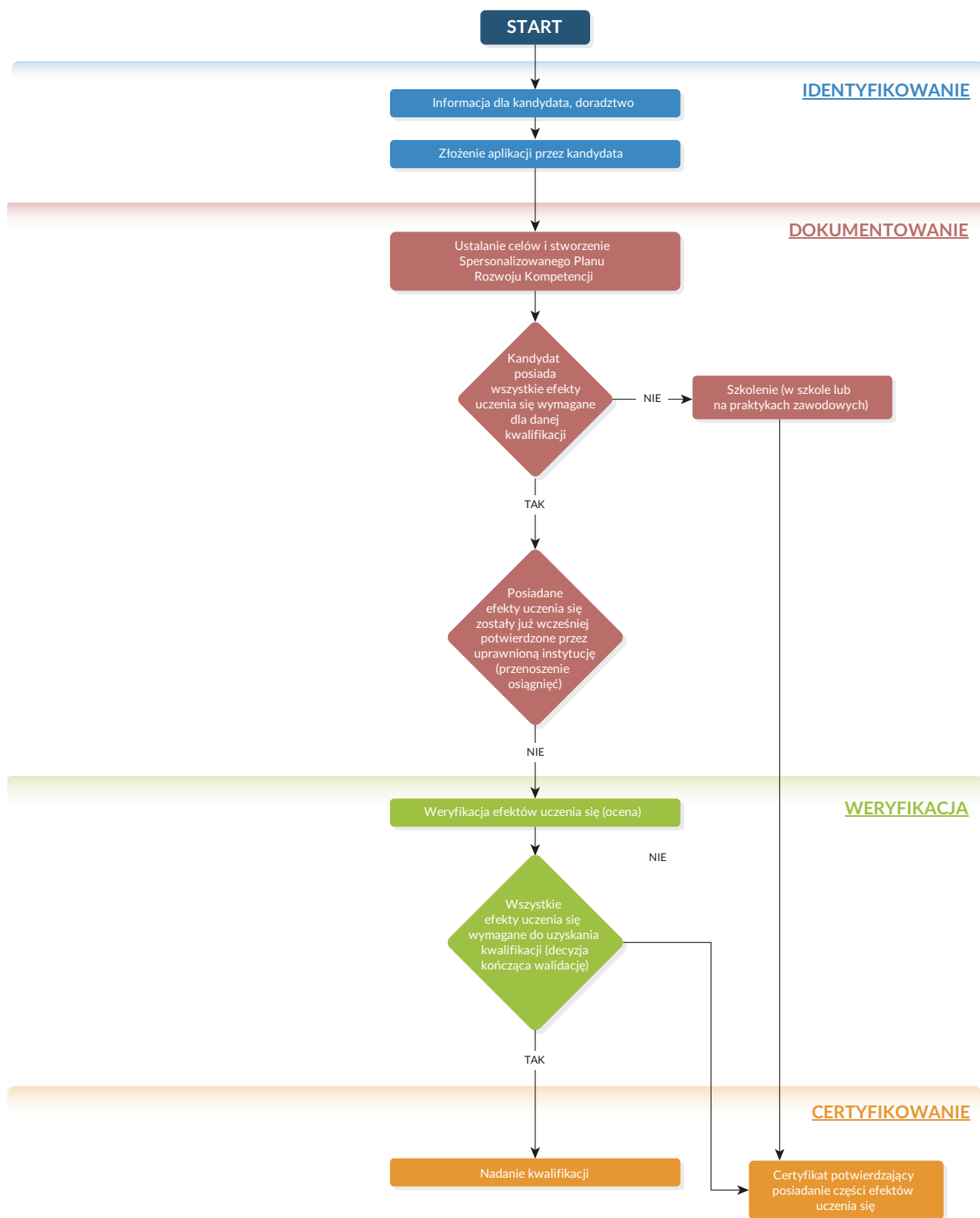
© Copyright by: Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2020

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu *Wspieranie realizacji II etapu wdrażania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na poziomie administracji centralnej oraz instytucji nadających kwalifikacje i zapewniających jakość nadawania kwalifikacji*.

Egzemplarz bezpłatny

Spis treści

1. Kraj, nazwa instytucji	5
2. Strona internetowa instytucji	5
3. Nazwa kwalifikacji, której dotyczy dobra praktyka	5
4. Krótki opis procesu walidacji	5
5. Szczegółowy opis procesu walidacji.	5
5.1. Identyfikowanie i dokumentowanie efektów uczenia się	6
5.2. Weryfikacja efektów uczenia się	7
5.3. Certyfikowanie	7
6. Metody walidacji.	7
7. Rezultaty walidacji.	8
8. Zasoby kadrowe	8
9. Warunki organizacyjne i materialne.	9
10. Zapewnienie jakości walidacji.	9
10.1. Wewnętrzne zapewnianie jakości	10
10.2. Zewnętrzne zapewnianie jakości.	10
10.3. Procedura odwoławcza	10
11. Finansowanie.	11
Komentarze.	12

1. Kraj, nazwa instytucji

- Finlandia
- Sawońska Szkoła Zawodowa (fin. Savon ammattiopisto)

2. Strona internetowa instytucji

<https://www.sakky.fi>

3. Nazwa kwalifikacji, której dotyczy dobra praktyka

Kwalifikacja „Fryzjerstwo i kosmetyka” (fin. Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto)

4. poziom Fińskiej Ramy Kwalifikacji (fin. Kansallinen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys; ang. National Framework for Qualifications and Other Competence Modules – FINQF)

4. poziom Europejskiej Ramy Kwalifikacji – ERK (European Qualifications Framework – EQF)

4. Krótki opis procesu walidacji

Komentarz

W Finlandii szkoły zawodowe są instytucjami, które również nadają kwalifikacje i potwierdzają uzyskane efekty uczenia się.

Cały proces walidacji jest zindywidualizowany. Dostosowanie procesu do potrzeb kandydata jest możliwe dzięki zapewnieniu kandydatowi usług z zakresu doradztwa na każdym etapie. Świadczą je odpowiednio wykwalifikowani i przeszkoleni nauczyciele szkół zawodowych, którzy pełnią również funkcję asesorów podczas weryfikacji.

Jeśli kandydat uzyskał wszystkie wymagane efekty uczenia się, po ich potwierdzeniu otrzymuje certyfikat. Wynik walidacji rejestrowany jest w krajowej bazie danych. Jeżeli kandydat nie ma efektów uczenia się wymaganych do uzyskania certyfikatu, tworzony jest dla niego plan dalszego kształcenia. w zależności od sytuacji kandydata, może on się dalej uczyć w szkołach zawodowych, w pracy, na państwowych uczelniach lub za pomocą e-learningu itp.

Sawońska Szkoła Zawodowa należy do Sawońskiego Konsorcjum na rzecz Edukacji (fin. Savon koulutus kuntayhtymä). Współpracuje z przedstawicielami rynku pracy i przedsiębiorcami na wszystkich etapach procesu. Daje to gwarancję, że podczas planowania ścieżki edukacyjnej kandydata uwzględnione zostaną aktualne wymagania pracodawców i obowiązujące trendy na rynku pracy.

5. Szczegółowy opis procesu walidacji

Komentarz

Kandydat, który chce potwierdzić daną kwalifikację, zgłasza się do szkoły zawodowej, która, jak zostało już wyżej wspomniane, edukuje, przeprowadza walidację wcześniej zdobytych przez kandydatów kompetencji, a także wydaje certyfikaty potwierdzające kwalifikacje.

Sama walidacja w związku z tym przynależy do procesu uczenia się, zarówno w szkołach zawodowych, jak i podczas praktyk zawodowych u pracodawców. Czas trwania walidacji nie jest też z góry określony – z uwagi na jej indywidualny przebieg może trwać od kilku dni do kilku tygodni.

Punktem wyjścia do zaplanowania zarówno procesu uczenia się, jak i walidacji, są ogólnokrajowe standardy, do których odnoszą się szkoły zawodowe, nadając kwalifikacje.

Standardy zawierają opis kwalifikacji wraz z wymaganymi efektami uczenia się. Znajdują się tam również

moduły tematyczne składające się na kwalifikacje, którym przypisana jest liczba **punktów kompetencyjnych**

Ramka 1. Przykład

W opisywanej dobrej praktyce wzięło udział troje migrantów/obcokrajowców. Odbyli szkolenie integracyjne z języka i kultury fińskiej w Sawońskiej Szkole Zawodowej. Następnie szkolny doradca zawodowy przeprowadził z kandydatami konsultację, w wyniku której zdecydowano o przeprowadzeniu walidacji w celu potwierdzenia ich kompetencji zawodowych.

5.1. Identyfikowanie i dokumentowanie efektów uczenia się

Podczas etapu identyfikowania cały proces walidacji zostaje omówiony z kandydatem: poszczególne etapy procesu, możliwe ścieżki dalszego rozwoju oraz źródła finansowania.

Punktem wyjścia jest rozmowa z nauczycielem pełniącym funkcję doradcy i stworzenie spersonalizowanego planu rozwoju kompetencji. Plan zawiera: cele kandydata i jego dotychczasowe umiejętności, plan działania (opis przebiegu kolejnych czynności związanych z uczeniem się i walidacją), a także wynik weryfikacji. Kluczowe jest rozpoznanie i opisanie wszystkich kompetencji kandydata. Należą do nich umiejętności i wiedza danej osoby, zarówno te zdobyte w pracy i w szkole, jak i przyswojone w czasie wolnym. Określa się, jakie dodatkowe efekty uczenia się kandydat musi zdobyć do uzyskania kwalifikacji oraz w jaki sposób może to osiągnąć. Plan zawiera również informacje na temat ewentualnego wsparcia finansowego, a także specjalnych potrzeb związanych z trybem kształcenia (np. z powodu trudności w nauce, niepełnosprawności lub choroby kandydata). Plan rozwoju kompetencji jest aktualizowany na każdym kolejnym etapie walidacji.

W celu określenia kompetencji kandydata nauczyciele często korzystają z internetowego narzędzia do identyfikowania i samooceny umiejętności, które jest dostępne na stronie www.osaan.fi. Znajdują się w nim opisy kwalifikacji wraz z wymaganiami i kryteriami oceny. Narzędzie to pomaga poznać mocne strony kandydata oraz jego ewentualne braki w zakresie wymaganych kompetencji, a także wynikające z tego potrzeby dotyczące dalszego uczenia się. Ułatwia to zaplanowanie indywidualnej drogi do uzyskania kwalifikacji.

Jeśli kandydat ma wszystkie efekty uczenia się niezbędne do uzyskania kwalifikacji, może uzyskać certyfikat bez konieczności dalszej nauki. Jeżeli jednak brakuje mu części efektów uczenia się, doradca ustala, które moduły kandydat musi zrealizować oraz określa formę szkolenia: w szkole, w ramach praktyk zawodowych, e-learningu lub w formie łączonej.

Ramka 2. Przykład

Podczas rozmowy wstępnej ustalono, że kandydaci mają doświadczenie we fryzjerstwie i kosmetyce. Jako doradcę przydzielono im nauczyciela fryzjerstwa i kosmetyki w celu zidentyfikowania kompetencji kandydatów. Kandydaci nie posiadali żadnych dokumentów na potwierdzenie kompetencji, dlatego konieczne stało się sprawdzenie ich umiejętności w praktyce. z uwagi na niedostateczną znajomość języka fińskiego, etap wstępnego identyfikowania u kandydatów przeprowadzono przy użyciu specjalnie opracowanych zdjęć. Nauczyciel przygotował fotografie przedstawiające różne etapy strzyżenia włosów, narzędzia i metody używane we fryzjerstwie. Kandydatów poproszono o opisanie ilustracji z pomocą tłumacza. Dzięki temu nauczyciel zorientował się, jakie prawdopodobnie kompetencje mają kandydaci i na jakim poziomie.

Następnie przez kilka tygodni kandydaci odbywali praktykę w szkolnym salonie fryzjerskim pod okiem nauczycieli i doradcy, którzy dokumentowali zaprezentowane przez nich umiejętności. Aby jak najszybciej nadrobić brakujące kompetencje językowe niezbędne do pracy w zawodzie, zdecydowano, że kandydaci powinni odbyć praktyki szkoleniowe (ang. on-the-job learning position) w salonie fryzjerskim, gdzie poznają specyfikę fińskiego środowiska pracy oraz nauczą się technik fryzjerskich, których jeszcze nie znają. Co ciekawe, proces nauki okazał się dwustronny, ponieważ zatrudnieni kandydaci również nauczyli fińskich fryzjerów nowych technik.

Dokumentacja efektów uczenia się zademonstrowanych zarówno w warunkach symulowanych (w szkole), jak i w warunkach rzeczywistych (podczas praktyk w salonie fryzjerskim) posłużyły jako potwierdzenie kompetencji kandydatów.

5.2. Weryfikacja efektów uczenia się

Weryfikacja najczęściej odbywa się w warunkach rzeczywistych.

Asesorzy reprezentują instytucję nadającą kwalifikację oraz środowisko zawodowe. Rolą nauczyciela-asesora jest nadzór nad całym procesem oraz monitorowanie, czy jest on przeprowadzany zgodnie z wytycznymi weryfikacyjnymi dla danej kwalifikacji. z kolei zadaniem asesorów reprezentujących rynek pracy jest sprawdzanie technik stosowanych przez kandydata, sposobu korzystania z narzędzi, interakcji z klientem i innymi uczestnikami weryfikacji. Mogą również zadawać kandydatowi pytania, aby sprawdzić jego wiedzę i zrozumieć, dlaczego podejmuje on określone decyzje.

5.3. Certyfikowanie

Certyfikaty potwierdzające kwalifikację wydawane są przez instytucje nadające kwalifikacje. Wyniki walidacji są rejestrowane w krajowej bazie danych Koski w której zawarta jest cała historia edukacji danego kandydata.

Możliwe jest uzyskanie certyfikatu poświadczającego uzyskanie całości lub części efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji.

6. Metody walidacji

Komentarz

Metody stosowane w walidacji to:

- wywiad swobodny,

- analiza dowodów i dokumentów,
- obserwacja w warunkach rzeczywistych,
- obserwacja w warunkach symulowanych.

Etap identyfikowania zazwyczaj rozpoczyna się od wywiadu z kandydatem, podczas którego określa się, jakie jest dotychczasowe doświadczenie kandydata. Przeprowadza go nauczyciel pełniący rolę doradcy. Pyta on kandydata o doświadczenie zawodowe, zainteresowania, dotychczasową edukację formalną i nieformalną, a także o motywacje. Kandydat wraz z doradcą rozpoczynają opracowywanie spersonalizowanego planu rozwoju kompetencji.

Obserwacja jest najważniejszą metodą weryfikacji w fińskim systemie szkolnictwa zawodowego. Zadania praktyczne organizowane są zarówno w miejscach pracy w firmach (obserwacja w warunkach rzeczywistych), jak i w zaaranżowanej przestrzeni w szkołach zawodowych nadających kwalifikacje (obserwacja w warunkach symulowanych). Obserwacja w środowisku pracy jest organizowana we współpracy z pracodawcami. Kandydaci wykonują wówczas w pracy swoje codzienne zadania. Asesorzy analizują postępowanie kandydata i zazwyczaj zadają pytania, aby sprawdzić, na podstawie jakiej podstawy kandydat podejmuje decyzje. Obserwacja nigdy nie wygląda tak samo. Daje każdemu z kandydatów możliwość zaprezentowania swojej pracy i zademonstrowania efektów uczenia się opisanych w wymaganiach dotyczących kwalifikacji.

7. Rezultaty walidacji

Certyfikat można otrzymać zarówno za uzyskanie całej kwalifikacji, jak i części składających się na nią efektów uczenia się. Coraz popularniejszy staje się ten drugi wariant, przede wszystkim w przypadku kwalifikacji specjalistycznych, skierowanych zwłaszcza do osób dorosłych, z większym doświadczeniem zawodowym. Kandydat, na życzenie, może otrzymać certyfikat potwierdzający część efektów uczenia się. z czasem taka osoba może zgromadzić więcej częściowych certyfikatów, aż w efekcie uzyskać całą kwalifikację.

W przypadku potwierdzenia niewystarczającej części efektów uczenia się, wyniki walidacji są archiwizowane na poczet kolejnego podejściu kandydata do walidacji.

Spersonalizowany plan rozwoju kompetencji wskazuje, jakie są dotychczas uzyskane i potwierdzone efekty uczenia się kandydata oraz których umiejętności mu jeszcze brakuje. Kandydat po przejściu walidacji może dalej się kształcić. Dzięki potwierdzeniu określonych efektów uczenia się, może być zwolniony z części zajęć. Ponadto, jeśli wynik walidacji jest negatywny, ale kandydat ma niewielkie braki w kompetencjach, asesorzy mogą wyznaczyć mu określone zadania i skierować w ustalonym czasie (zazwyczaj w ciągu kilku tygodni) na ponowną weryfikację wyłącznie tych brakujących efektów uczenia się.

Ramka 3. Przykład

W opisywanym przypadku kandydaci nie mogli potwierdzić wszystkich swoich efektów uczenia się i uzyskać kwalifikacji, ponieważ nie znali języka fińskiego w stopniu wystarczającym. Efektem walidacji było więc udokumentowanie części kompetencji. Dzięki temu kandydaci nie musieli przechodzić wszystkich modułów szkoleniowych w celu uzyskania certyfikatu i mieli więcej czasu na zdobywanie brakujących kompetencji, takich jak nauka języka fińskiego.

8. Zasoby kadrowe

Komentarz

Wymagania dotyczące doradców nie są prawnie określone, ale zazwyczaj legitymują się oni kwalifikacją „Specjalista w zakresie kwalifikacji opartych na kompetencjach” lub ukończyli szkolenie w zakresie systemu walidacji prowadzone przez instytucję nadającą kwalifikacje. Nauczyciele pełniący funkcję doradców często

mają również tytuł magistra z nauk społecznych, doradztwa edukacyjnego, teorii edukacji lub podobnych kierunków studiów.

Asesorami w fińskim systemie edukacji zawodowej są zarówno nauczyciele z instytucji nadającej kwalifikacje, jak też przedstawiciele środowiska zawodowego. Nauczyciele, którzy pełnią rolę asesorów w procedurze walidacji, muszą mieć kwalifikacje nauczyciela pedagogicznego. Instytucja ta jest odpowiedzialna za sprawdzenie, czy personel jest dobrze przeszkolony oraz czy ma odpowiednie umiejętności do oceny kandydatów. Asesorzy reprezentujący rynek pracy zawsze muszą zostać przeszkoleni przez instytucję nadającą kwalifikacje. Szkolenie obejmuje między innymi naukę:

- zasad pracy asesorów,
- metod oceniania,
- podejścia opartego na kompetencjach,
- sporządzania dokumentacji procesu oceny,
- prowadzenia weryfikacji i przeglądu wyników oceny,
- kwestii specyficznych dla oceniania danej kwalifikacji.

9. Warunki organizacyjne i materialne

Instytucjami nadającymi kwalifikacje są szkoły zawodowe o odpowiednim zapleczu technicznym. Dzięki współpracy z pracodawcami, możliwe jest również przeprowadzenie obserwacji efektów uczenia się w warunkach rzeczywistych.

W opisywanym przypadku na techniczne zasoby konieczne do przeprowadzenia walidacji składa się niezbędne wyposażenie salonu fryzjerskiego i kosmetycznego.

Nie został określony minimalny i maksymalny czas trwania walidacji. Zależy to od wielu czynników: od liczby potwierdzonych kompetencji kandydata (zdobytych uprzednio modułów kompetencyjnych, świadectw pracy, nieformalnych szkoleń, dokumentacji fotograficznej prac kandydata); od liczby modułów tematycznych w danej kwalifikacji; od zakładanego celu walidacji (potwierdzenie części lub całości kwalifikacji); od specyfiki kwalifikacji (np. w przypadku kwalifikacji związanych z budownictwem niektóre kompetencje mogą zostać zademonstrowane jedynie na określonym etapie prac, podczas gdy kwalifikacje związane z fryzjerstwem nie mają takich ograniczeń). Ponadto podczas planowania zadań praktycznych składających się na walidację uwzględnia się również indywidualne potrzeby kandydatów, co dodatkowo może wydłużać cały proces.

Ramka 4. Przykład

W przypadku migrantów ubiegających się o kwalifikacje z dziedziny fryzjerstwa i kosmetyki proces walidacji był dłuższy niż zazwyczaj, ponieważ kandydaci nie mogli przedstawić żadnych dokumentów potwierdzających już nabyte przez nich umiejętności, a podstawowa znajomość języka fińskiego utrudniała weryfikację kompetencji. Kandydaci musieli wykazać swoje kompetencje podczas zadań praktycznych, co znacznie wydłużyło proces.

10. Zapewnienie jakości walidacji

W fińskim systemie szkolnictwa zawodowego funkcjonuje kilka różnych mechanizmów zapewniania jakości. Istnieją standardy ogólnokrajowe, określające efekty uczenia się i kryteria weryfikacji. Opracowywane są przez środowiska zawodowe, które odpowiadają za ich aktualizację. Każda szkoła musi spełniać obowiązujące standardy, nie tworzy własnych. Są one regularnie poddawane rewizji. Nie jest ustalone, jak często ma się to odbywać, jednak najczęściej co 3 lata dokonuje się przeglądu wszystkich kwalifikacji oraz całego systemu ich nadawania. Częściej jednak aktualizuje się poszczególne kwalifikacje z uwagi na dynamikę rynku pracy.

Zajmuje się tym kilkadziesiąt sektorowych komitetów zawodowych, których rolą jest sprawdzanie przydatności i adekwatności kwalifikacji do potrzeb poszczególnych sektorów.

Poza zapewnianiem jakości nadawanych kwalifikacji, celem regulacji obowiązujących w fińskim systemie szkolnictwa zawodowego jest również jego zrównoważony rozwój i przejrzystość. Sprzyja temu finansowanie ze środków publicznych, które umożliwia instytucjom długoterminowe planowanie i zapewnia dostęp do systemu wszystkim, niezależnie od sytuacji materialnej kandydatów.

10.1. Wewnętrzne zapewnianie jakości

Każda instytucja nadająca kwalifikacje musi posiadać wewnętrzny system zapewniania jakości, zawierający dokładny opis procesu walidacji efektów uczenia się, metod przeprowadzania ewaluacji jakości i efektywności świadczonych usług edukacyjnych oraz usług walidacji. Reguluje to umowa, którą instytucje te zawierają z Fińską Agencją Edukacji.

Ponadto nieustannie podnoszone są kwalifikacje osób pracujących w ramach systemu. Asesorzy są szkoleni z monitorowania jakości procesu nadawania kwalifikacji. Przedstawiciele środowiska zawodowego biorący udział w prowadzeniu walidacji muszą być przeszkoleni z umiejętności asesorskich przez instytucję nadającą kwalifikacje.

Co więcej, obiektywizm oceny zapewnia dodatkowo obecność przedstawiciela rynku pracy oraz osoby reprezentującej system edukacji pośród asesorów. Jeśli oceny asesorów są różne, muszą oni wypracować kompromis i wspólnie podjąć sprawiedliwą decyzję.

10.2. Zewnętrzne zapewnianie jakości

We wszystkich instytucjach certyfikujących przeprowadzana jest regularnie ewaluacja zewnętrzna prowadzona przez fińskie Narodowe Centrum Ewaluacji Edukacji (fin. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)). Obejmuje ona efekty uczenia się składające się na kwalifikację, działania instytucji nadających kwalifikacje oraz ich wewnętrzne systemy zapewniania jakości.

Ważna dla zapewnienia jakości systemu szkolnictwa zawodowego jest jego współpraca z rynkiem pracy na poziomie ogólnokrajowym, regionalnym, a także na poziomie poszczególnych instytucji nadających kwalifikacje. Przedstawiciele rynku pracy uczestniczą w tworzeniu kwalifikacji zawodowych, w planowaniu programów szkoleniowych oraz procesów walidacji. Współpracują przy przygotowywaniu spersonalizowanych planów rozwoju kompetencji kandydatów, pomagają organizować szkolenia w miejscach pracy, a także weryfikują kompetencje kandydatów podczas walidacji.

Informacja od przedstawicieli rynku pracy na temat aktualności i przydatności kwalifikacji jest integralną częścią systemu i umożliwia zwiększanie jakości świadczonych usług poprzez dopasowanie ich do potrzeb rynku pracy.

Sektorowe komitety zawodowe pełnią funkcję zewnętrznego organu monitorującego jakość kwalifikacji. Mogą przeprowadzać audyty zewnętrzne, zwłaszcza w nowych instytucjach, aby wspierać je w zapewnianiu wysokiej jakości procedur związanych z nadawaniem kwalifikacji. Audyty te opierają się na obowiązujących przepisach i regulacjach oraz na umowie między instytucją nadającą kwalifikacje a Fińską Agencją Edukacji. Audytorzy sprawdzają, czy etapy walidacji realizowane są zgodnie z umową i systemem zapewniania jakości. Ponadto sektorowe komitety zawodowe rozpatrują składane przez kandydatów wnioski o odwołanie od wyniku walidacji.

Dodatkowo istotną rolę w monitorowaniu i zapewnianiu jakości procesów nadania kwalifikacji odgrywają dane statystyczne. Instytucje certyfikujące są zobowiązane do zbierania określonych danych i przekazywania ich Fińskiej Agencji Edukacji raz do roku.

10.3. Procedura odwoławcza

Jeśli kandydat ma wątpliwości co do przebiegu procesu czy wyniku walidacji, może złożyć odwołanie, które skutkuje dokonaniem rewizji oceny.

Kandydat obowiązany jest złożyć odwołanie w formie pisemnej w ciągu 14 dni od otrzymania wyniku walidacji. Jest ono kierowane do asesorów. Jeśli nie są oni w stanie rozwiązać sprawy, odwołanie zostaje skierowane do sektorowego komitetu zawodowego, któremu podlega dana kwalifikacja. Komitet konsultuje się z asesorami i wydaje decyzję.

Jeśli weryfikacja nie przebiegła właściwie, komitet wnosi o jej powtórzenie, w razie potrzeby zleca jej przeprowadzenie innym asesorom. Komitet może też uznać odwołanie za bezzasadne i sprawę zamknąć. w obu przypadkach decyzja musi zostać uzasadniona i przesłana do dalszego rozpatrzenia przez instytucję nadającą daną kwalifikację.

Wszyscy kandydaci są informowani na temat procedury odwoławczej przed przystąpieniem do walidacji. Kandydat ma prawo do skorzystania z porady odnośnie przygotowania i złożenia odwołania.

11. Finansowanie

Poza kosztami materiałów do nauki, które ponoszą studenci, zdobycie kwalifikacji nie wymaga od nich poniesienia żadnych nakładów finansowych. Mają prawo do darmowego posiłku i dofinansowania kosztów dojazdu. Uzyskanie dalszych i specjalistycznych kwalifikacji może wiązać się z niewielką opłatą. Studenci kształcący się w pełnym wymiarze mogą ubiegać się o pomoc finansową i pożyczki studenckie.

Łatwy dostęp do walidacji wynika z tego, że system szkolnictwa zawodowego, w ramach którego jest organizowana, finansowany jest z budżetu państwa.

Ramka 5. Przykład

W omawianym przypadku uzyskano finansowanie z projektu Europejskiego Funduszu Społecznego ze względu na specjalną grupę docelową, czyli migrantów. Pozyskane środki zostały przeznaczone na usługi doradcze, tłumaczenia i dodatkowe metody stosowane na etapie identyfikowania, tj. przygotowanie zdjęć do rozpoznawania kompetencji kandydatów.

System finansowania kształcenia i szkolenia zawodowego nagradza instytucje certyfikujące za prowadzenie efektywnych działań. Liczy się liczba nadanych kwalifikacji (zarówno częściowych, jak też pełnych), zdobycie przez studentów zatrudnienia po uzyskaniu kwalifikacji lub podjęcie przez nich dalszych studiów. Podczas przyznawania finansowania brane są również pod uwagę opinie studentów i przedstawicieli rynku pracy. Walidacja stanowi integralną część systemu szkolnictwa zawodowego, jest więc finansowana z ogólnego budżetu systemu. Ponieważ otrzymanie środków zależne jest od liczby nadanych kwalifikacji, instytucjom zależy na organizowaniu walidacji.

System szkolenia zawodowego jest finansowany z budżetu państwa wspólnie przez władze centralne i lokalne. Fundusze są przyznawane bezpośrednio instytucjom nadającym kwalifikacje, które samodzielnie decydują, na co rozdysponować środki.

Komentarze

---

szkoły zawodowe

---

szkoły zawodowe

Wszystkie instytucje nadające kwalifikacje działają na podstawie umowy z Fińską Agencją Edukacji (fin. EDUFI) i szczegółowego planu edukacji i szkolenia, określającego również procedury walidacji. Umowa reguluje, jakie kwalifikacje dana instytucja ma prawo nadawać, a także uprawnia ją do przeprowadzania weryfikacji efektów uczenia się i wydawania certyfikatów.

Sawońskie Konsorcjum na rzecz Edukacji

Sawońskiego Konsorcjum na rzecz Edukacji

Sawońskie Konsorcjum na rzecz Edukacji składa się z dwóch szkół: Sawońskiej Szkoły Zawodowej oraz Szkoły Średniej Varkaus. Sawońska Szkoła Zawodowa to regionalna instytucja zawodowa we wschodniej Finlandii (w prowincji Sawonia), oferująca szkolenie zawodowe osobom dorosłym. Szkoła Średnia Varkaus zapewnia edukację ogólną na poziomie średnim. Sawońska Szkoła Zawodowa współpracuje także z lokalnymi pracodawcami. Konsorcjum świadczy usługi dla ok. 8000 uczniów rocznie i zatrudnia kadrę liczącą ok. 800 osób.

standardy

---

standardy

Opis kwalifikacji z dziedziny fryzjerstwa i kosmetyki, której dotyczy omawiana walidacja, dostępny jest w języku angielskim pod linkiem: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/en/esitys/3855076/reformi/tiedot>

punkty kompetencyjne

---

punktów kompetencyjnych

Od 2018 roku fiński system kształcenia zawodowego opiera się na punktach kompetencyjnych, a nie jak wcześniej – na jednostkach czasu (np. liczba godzin nauki). Każdy moduł zawiera liczbę punktów, które nie odnoszą się do ilości czasu spędzonego na nauce poszczególnych kompetencji. Można jednak je przeliczyć na punkty ECTS. Każda kwalifikacja jest podzielona na moduły tematyczne o określonej liczbie punktów.

obserwacja w warunkach rzeczywistych

---

obserwacja w warunkach rzeczywistych

Obserwacja w środowisku pracy jest efektem współpracy instytucji szkoleniowych z pracodawcami oraz z branżą. Współpraca ta dotyczy nie tylko samego przeprowadzania walidacji. w firmach przeprowadzana jest część szkolenia zawodowego. Niektórzy kandydaci odbywają również staże u pracodawców. w obu przypadkach (szkoleń i staży) walidacja jest integralną częścią porozumienia z pracodawcą, a praktycy zawodowi pełnią funkcję asesorów i są przeszkoleni do przeprowadzenia weryfikacji zgodnie ze standardami. Za walidację odpowiada instytucja nadająca kwalifikację, a firmy jedynie współpracują z nią podczas etapu weryfikacji umiejętności kandydatów.

nauczyciele

Nauczyciele

Doradcy i asesorzy zatrudnieni w szkołach zawodowych, tak jak wszyscy nauczyciele szkolnictwa zawodowego zatrudnieni na stałe, muszą spełniać wymagania określone w dekreście z 1998 roku dotyczącym kwalifikacji nauczycieli. Najczęściej mają tytuł magistra w dziedzinie, której uczą. Ponadto często kształcą się dodatkowo z zakresu kompetencji

pedagogicznych. Muszą też spełnić wymagania związane z doświadczeniem zawodowym.